

ἀγαθόκαλα τά, Πελοπν. ἄγαθόκαλα Κρήτ.

Ἐκ συμφύρ. τῶν οὐσ. ἀγαθὰ καὶ καλὰ.

Τὰ πρὸς τὴν εὐζωίαν καὶ εὐμάρειαν συντείνοντα, ὁ πλοῦτος ἔνθ' ἄν.: Ἐχει ἀγαθόκαλα Πελοπν. Συνών. ἀγαθὰ.

ἀγαθόκαλα ἐπίρρ. Πελοπν.

Ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπίρρ. ἀγαθὰ καὶ καλὰ.

Ἐν εὐτυχία, λαμπρά, ὠραία: Περονάει ἀγαθόκαλα.

ἀγαθομαρία ἡ, Σῦρ. Χίος ἀγαθομαριά Πάρ. Σῦρ. κ. ἄ. ἀγαθομαριά Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός καὶ τοῦ κυρίου ὄν. Μαρία.

Ἀπονήρευτος, βλάξ, εὐήθης, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ ἐπὶ γυναικὸς (ἔκ τινος Μαρίας, ἡ ὁποία ἦτο βλάξ) ἔνθ' ἄν.: Αὐτὸς εἶναι μὰ ἀγαθομαριά! Σῦρ. Συνών. ἀγαθομαροῦσα, ἀγαθομηλεξά, κουτομαρία. Πβ. ἀγάθας.

ἀγαθομαροῦσα ἡ, Πάρ. Σῦρ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός καὶ τοῦ κυρίου ὄν. Μαροῦσα.

Βλάξ, ἡλίθιος, καὶ ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ ἐπὶ γυναικὸς (ἔκ τινος εὐήθους Μαρούσας). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγαθομαρία.

ἀγαθομηλεξά ἡ, ἀμάρτ. ἀγαθουμ'λεξά Κυδων. Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός καὶ τοῦ κυρίου ὄν. Μηλεξά.

Γυνὴ ἀπλοϊκὴ, ἐπιτόλαιος, εὐήθης (ἔκ τινος Μηλεξᾶς μωρᾶς) ἔνθ' ἄν.: Εἶσι, καμέψ', δίπ ἀγαθουμ'λεξά κι δ,τ' σὶ ποῦν τὰ πιστεῦ'ς! Σαμοθρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγαθομαρία.

ἀγαθόπαιδο τό, ἀμάρτ. ἀγαθόπαιδο Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός καὶ τοῦ οὐσ. παιδί.

Παιδίον ἀφελές, μωρόν: Μοιὲ ἀγαθόπαιδο τὴν ἤκαμε τὴ δουλειὰ (ὡς παιδίον κουτὸν ἔκαμε τὴν ἐργασίαν. μοιὲ = ὁμοιον).

ἀγαθόπουλλος ἐπίθ. Εὐβ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -πουλλός.

Μωρός, εὐήθης (οἶονεὶ υἱὸς ἀνθρώπου ἀγαθοῦ, ἀπλοϊκοῦ, βλακὸς) ἔνθ' ἄν.: Ὡ ὁ κακομοίρης, ἀγαθόπουλλος κι αὐτός! Εὐβ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγάθας.

ἀγαθός ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Σάντ.) ἀγαθός Κρήτ. ἀγαθός Κρήτ. ἀγαθός Σκῦρ. ἀγαθὸς Τσακων. ἀαθός Κάρπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀβαθός Κύπρ. (καὶ ἀγαθός) Μεγίστ. Νίσυρ. ἀβαθός Κύπρ. ἄγαθός Θήρ. Μύκ. ἄβαθός Κύπρ. ἄβαθός Σύμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀγαθός. Τὸ ἀγαθὸς ἐσηματίσθη κατὰ τὰ εἰς -ὸς τριτόκλιτα βαρῆς, γλυκῆς κτλ. Τὸ ἄβαθός κατὰ τὸ ἀγάθας.

Α) Ἐπὶ προσώπων **1)** Ἰκανός, ἄξιος Λέσβ. κ. ἄ.: Παροιμ. Ἀγαθὸς τοιλλάός πάντα τοιλλάός (τοιλλάός = κελλάρις. Ἐπὶ ὑπαλλήλου ἱκανοῦ διατηρουμένου διαρκῶς ἐν τῇ θέσει του) Λέσβ. Ἡ σημ. αὕτη ἤδη ἀρχ. Πβ. «ἀγαθὸς βασιλεύς, ἀγαθὸς θεράπων». **2)** Χρηστός, ἐνάρετος, καλοκάγαθος Ἡπ. Κάρπ. Κυκλ. (Θήρ. Μύκ. κ. ἄ.) Κύπρ.

Μεγίστ. Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ. κ. ἄ.) Πόντ. (Σάντ.) Στερελλ. (Ἄγριν.) Τσακων. κ. ἄ.: Ἀνθρώπος ἀγαθός. Ἀγαθὴ ψυχὴ πολλαχ. Ἀγαθὸς ἄθροιστο Τσακων. Στοιχειὸν ἀγαθὸν (ὁ ἀγαθὸς τῆς οἰκίας δαίμων. Ἀντίθ. στοιχειὸν πονηρὸν) Κάρπ. **3)** Ὁ ὑπὲρ τὸ δέον ἀγαθός, ἀφελής, ἐπιτόλαιος, εὐήθης Ἀθην. Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Ἴων. (Κρήν.) Κάλυμν. Κάρπ. Κρήτ. Κυκλ. (Θήρ. Νάξ. Σῦρ. κ. ἄ.) Κύπρ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Νίσυρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ.) Σάμ. Σύμ. κ. ἄ.: Σὺν ἀγαθὸς δὰ μοῦ φαίνεται ὁ κακόμοιρος καὶ δὲν τοῦ σνερείζομαι Θήρ. Ἐχω δγκὸ γιοός, ὁ ἕνας ἐνὶ ὄξυπνος, ἔδει νοῦν, ὁ ἄλλος ἐνὶ ἀγαθός, ἐν ἐξέρει τίποτες ποῦ τὸν κόσμον Κύπρ. Πῆρι μιὰ γ'ναῖκα πουλὴ ἀγαθὴ Λέσβ. || Παροιμ. Ἀνέπιασε τὸν ἀαθὸν νὰ πῆ τὰ μυστικά του (περιποιούμενος καὶ κολακεύων ἀπλοϊκὸν ἄνθρωπον πολλα δύνασαι παρ' αὐτοῦ νὰ ἐπιτύχῃς) Κάρπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγάθας. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀγαθός ἐπών. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀγάθος σκωπτικὸν ἐπών. Κεφαλλ.

Β) Ἐπὶ πραγμάτων **1)** Ὁ καλὰ προμηνύων, εὐοίωτος, αἰσιος καὶ ἐν γένει καλὸς Ἀστυπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σηλυβρ.) Κεφαλλ. Κυκλ. Κύπρ. Παξ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Κοτύωρ.) κ. ἄ.: Φρ. Ἀγαθὸ ξημέρωμα Κυκλ. Καλή σου μέρα κι ἀγαθὴ Κεφαλλ. Μάν. Καλή σου νύχτα κι ἀγαθὴ Κρήτ. Ἀγαθόν, ἀγαθόν! (ἀντιφώνησις πρὸς κόρακα ἐπὶ στέγῃς οἰκίας καθήμενον καὶ ἀπαισίως κρώζοντα πρὸς ἀποτροπὴν προαγγελλομένου κακοῦ) Κοτύωρ. Ἀγαθὴ λαλιὰ δὲ μὲ δίνει (δὲν μοὶ ὁμιλεῖ μὲ καλωσύνην) Σηλυβρ. (Συνών. φρ. δὲ μὲ δείχν' ἀγαθὸ γλέφαρον Ἴμβρ.) Τέλη ἀγαθά! (εὐχὴ πρὸς ἀρραβωνισθέντας ἢ νσονύμφους) Ἀδριανούπ. Αὐτὸς εἶναι ἀγαθὸ ξημέρωμα (ἐπὶ ἡλιθίου) Χίος || Ἄσμ.

Ὡρα καλὴ τὸ ὄρ' ἀβαχὴ τὸ ὄρα εὐλοημένη, τούτ' ἢ δουλειὰ ποῦ ἀρκέψαμεν νὰ βκῆ στερεωμένη Κύπρ.

Καλὴ μέρα κι ἀγαθὴ σου | κι αὔριο καλύτερὴ σου (προσφώνησις μητρὸς πρὸς τέκνον κατὰ τὴν πρωινήν ἔγερσίν του ὑπὸ τύπον εὐχῆς) Παξ. **2)** Πρόσφορος, κατάλληλος, ἐπὶ λιμένος Θήρ. Ἴμβρ. Κύπρ. Λέσβ. Μεγίστ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἄ.: Παροιμ.

Ἀνακάπουλον καράβι | 'ς ἀγαθὸ λιμάνι πάει (ἀνακάπουλον καράβι = τὸ ὑπὸ τρικυμίας ἀπολέσαν τὰ καπούλια του = τὸ πηδάλιον. Ἐπὶ ἀπροσδοκῆτως εὐρισκομένης σωτηρίας ἐν τῇ μεγίστῃ ἀμηχανία ἢ ἐπὶ εὐτυχίματος ἀνεπίστου ἐπερχομένου ἐν ὄρα δεινῆς οικονομικῆς ἀνάγκῃς ἢ ἐπὶ εὐδοκίμῃσεως ἀνθρώπου νομιζομένου τέως ἀνικάνου καὶ ἀνεπιτηδείου εἰς πᾶν ἔργον. Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγῇ κ. ἄ. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,344 καὶ 392) Μεγίστ. || Ἄσμ.

Μέσ' σὲ καράβια τοῦ γαλοῦ, μέσ' 'ς ἀγαθὸ λιμεῶνα Κύπρ.

Ἰκεῖ θὰ πά' ν' ἀράξομι 'ς ἐν' ἀγαθὸν λιμεῶνα

Ἴμβρ. **3)** Ὁ μὴ ἔχων ἔντασιν ἰσχυράν, ὁ μὴ ἔχων δύναμιν, ἐπὶ οἴνου, κλιβάνου κττ. Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.: Ἀγαθὸ κρασί (τὸ μὴ περιέχον πολὺ οἰνόπνευμα) Κύθηρ. Λακων. Φοῦρος ἀγαθός (ὁ ἔχων βαθμὸν θερμοκρασίας χαμηλὸν) Λακων. Ἀντίθ. δυνατός.

ἀγαθότη ἡ, Κάλυμν. Νάξ. κ. ἄ. ἀγαθότε Πόντ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀγαθότης.

1) Χρηστότης, ἀγαθότης, καλωσύνη Κάλυμν. Νάξ. Πόντ. κ. ἄ.: Ἐχει μὰ ἀγαθότη ἀπάνω του Νάξ. **2)** Ἡ

